

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА КУРСУ

Прізвище, ім'я по батькові	Габрусєва Наталія Валеріївна
Профайл викладача (ів)	https://uz.tntu.edu.ua/stuff/personal-kafedry/
Контактний телефон та час для комунікацій	(050) 3773023
E-mail	Gabrusyeva@gmail.com

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ:

Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS
Мова викладання	українська
Форма семестрового контролю	екзамен
Посилання на електронний навчальний курс у СЕН університету ATutor	https://dl.tntu.edu.ua/index.php

3. ОСВІТНІ ПРОГРАМИ, ДЛЯ ЯКИХ ДИСЦИПЛІНА Є ОБОВ'ЯЗКОВОЮ:

Рівень освіти	Галузь знань	Спеціальність	Освітня програма	Курс	Семестр
Перший	20	208 Агроінженерія	Агроінженерія	2	3

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Формування в студентів інтересу до фундаментальних знань, стимулювання потреби до філософських оцінок історичних подій і фактів дійсності, розуміння студентами метафізичного способу пізнання світу. Формування системи світоглядних знань про буття людини, найістотніші взаємовідносини з природою, суспільством і духовним життям у всіх основних формах його існування; про суспільно-історичну природу релігії, закономірності її виникнення і функціонування в сучасному світі; про способи доведення і спростування, що забезпечують досягнення об'єктивної істини.
Формат курсу	Змішаний – курс передбачає проведення лекцій, практичних робіт, консультацій для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи А-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.
Програмні компетентності згідно ОПІ	<p>Інтегральна компетентність: Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає застосування відповідних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК-7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ФК-12 Здатність аналізувати та систематизувати науково-технічну інформацію для організації матеріально-технічного забезпечення аграрного виробництва.</p>

Програмні результати навчання згідно ОПП	<p>PH-1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.</p> <p>PH-3. Усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.</p> <p>PH-10 Демонструвати повагу до етичних принципів, своєю поведінкою впроваджувати етичні норми взаємовідносин в колективі, які сприяють досягненню виробничої мети. Проявляти самостійність і відповідальність у роботі.</p>
Обсяг курсу	Кількість кредитів ECTS–4; лекції–32 год.; практичні заняття–16 год.; самостійна робота –72 год.
Ознаки курсу	Рік навчання –2; семестр – 3; кількість модулів – 2.
Форма контролю	Екзамен
Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Філософія» значно підвищиться, якщо студент добре володіє фактологічною базою шкільних курсів з суспільствознавчих предметів.
Технічне й програмне забезпечення	Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ноутбук, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Структура курсу

Години (лекції/ практичні)	Тема заняття, короткий зміст	Результати навчання	Засоби діагностики	Найменування робіт
2/2	<p>Тема 1. Філософія як світогляд, її призначення, зміст і функції в суспільстві</p> <p>Коло основних філософських проблем. Специфіка філософського знання як форми відношень людини до світу.</p>	<p>Знати: сутність предмету дослідження «Філософії»; поняття світогляду як основи філософських знань; сучасні методи філософського пізнання.</p> <p>Вміти: визначати різницю між різними видами світогляду; застосовувати методи філософського</p>	Опитування, дискусії, розв'язування тестових завдань.	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу

	<p>Світогляд як духовно-практичний спосіб освоєння світу. Структура світогляду та його історичні типи: міфологія, релігія, філософія.</p> <p>Взаємовідношення мислення і буття, духовного і тілесного, об'єктивного і суб'єктивного. Матеріалізм та ідеалізм. Основні методи пізнання дійсності.</p> <p>Діалектика і метафізика. Основні функції філософії. Місце філософії як форми самовизначення людини.</p>	<p>пізнання у процесі аналізу проблемних ситуацій, явищ, феноменів сучасного світу; виявляти філософську складову в міфологічній, релігійній, науковій картині світу; виявляти специфіку суб'єктивного та об'єктивного типу пізнання; розрізняти розділи та методи філософії; розуміти різницю між метафізикою та діалектикою, матеріалізмом та ідеалізмом, раціоналізмом та емпіризмом.</p>		
<p>2/2</p>	<p>Тема 2. Філософія стародавнього Сходу</p> <p>Специфіка східної філософії. Світоглядні особливості індійської культури. Ведична література та її роль в становленні індійської філософії.</p> <p>Ортодоксальні філософські школи: веданта, санх'я, н'я-вайшешика, йога-міманса.</p> <p>Неортодоксальні філософські школи: чарвака-локаята, будизм, джайнізм.</p> <p>Передумови становлення філософії в Стародавньому Китаї. Філософське вчення стародавнього Китаю. Етика Канфуція. Філософія даосизму (Лао-цзи) і діалектика дао. Принцип «священного недіяння».</p> <p>Легізм, моїзм, філософська школа Ін-Янь, давньокитайський номіналізм.</p>	<p>Знати: філософські школи давньої Індії та давнього Китаю; особливості філософської та релігійної складової у східних вченнях; основні поняття та категорії філософії давнього Сходу.</p> <p>Вміти: аналізувати відмінність у східній та західній картині світу; виділяти основні положення різних філософських систем давнього Сходу; розуміти особливості релігійних та філософських положень давньосхідних шкіл; прослідковувати вплив східних філософських концепцій на західний світогляд, на практичний спосіб життя та наукові дослідження; виділити риси, які досі залишаються актуальними; порівняти соціокультурне середовище, в якому розвивались ті чи інші течії та відповідність сутності цих філософських шкіл.</p>	<p>Опитування, дискусії, розв'язування тестових завдань.</p>	<p>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 3. Філософія стародавньої Греції та Риму</p> <p>Передумови виникнення грецької філософії. Загальна характеристика філософського мислення древніх греків. Основні етапи еволюції античної філософії. Наївний матеріалізм ранньоантичного періоду.</p> <p>Класика античної філософії. "Гуманістичний поворот" у давньогрецькій філософії. Софісти і Сократ. Онтологія Платона. Вчення Платона про ідеальну державу. Філософія Аристотеля. Метафізика</p>	<p>Знати: етапи формування античної філософії: досократичний, класичний та еліністично-римський періоди; основні школи античної доби та її головних представників; базові категорії та напрямки, які сформувались у цей час.</p> <p>Вміти: аналізувати причини зародження філософії у давній Греції; вплив соціокультурної ситуації на формування тих чи інших філософських поглядів; використовувати роботи давніх філософів для ілюстрації філософських ідей того часу;</p>	<p>Рольова командна гра</p>	<p>Підготовка доповіді. Написання есе.</p>

	<p>Аристотеля і її основні поняття.</p> <p>Пізньюантичний період. Фізика й етика стоїків. Скептична аргументація Піррона. Фізика й етика Епікура. Загальна характеристика філософії неоплатоніків.</p>	<p>інтерпретувати взаємозв'язок між соціальними, релігійними та філософськими концепціями античних шкіл; пояснити значення античної філософії для становлення європейської науки.</p>		
<p>2/2</p>	<p>Тема 4. Філософія середньовічного суспільства, Відродження та Реформації</p> <p>Теоцентрична орієнтація середньовічної філософії. Християнсько-теїстична філософія апологетиків (К. Тертулліан, Ориген). Патристика (А. Августин). Середньовічна схоластика. Проблема універсалій.</p> <p>Гуманістичний характер філософії Відродження. Ренесансний платонізм (М. Кузанський, М. Фічіно, Піко делла Мірандола). Пантеїстична натурфілософія Ренесансу (Дж. Бруно, Г. Галілей).</p> <p>Розвиток соціальної філософії в епоху Відродження. (Н. Макіавеллі, ранній соціалізм–утопізм).</p> <p>Реформація в Зах. Європі (М. Лютер, Ж Кальвін та інш.)</p>	<p>Знати: основні періоди Середньовічної філософії; базові категорії та концепції філософії Отців Церкви; напрямки філософії Ренесансу; особливості Реформаційного руху у Західній Європі.</p> <p>Вміти: аналізувати взаємовідносини релігії та філософії у Середні Віки; визначити доцільність назви «Темні віки» Середньовічному періоду; особливість ранньо- та пізнью- середньовічного періоду для філософських ідей; визначити причини зміни світоглядної ситуації у період Відродження; виявляти особливості гуманістичного, соціально-політичного, релігійного напрямків у формуванні ренесансної філософії; порівнювати утопічні ідеї Відродження із поглядами на суспільство Платона та Аристотеля.</p>	<p>Опитування, доповіді, дискусії, написання есе, тестування.</p>	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 5. Філософія Нового часу та доби Просвітництва.</p> <p>Особливості філософії Нового часу. Механістичний матеріалізм. Емпіризм та раціоналізм.</p> <p>Френсіс Бекон як засновник емпіричного методу. Т. Гоббс, Дж. Локк. Агностицизм Д. Юма.</p> <p>Методологія раціоналізму Р. Декарта. Проблема методу пізнання і вчення про субстанцію в філософії Б. Спінози і Г. Лейбніца. Кордоцентризм Б. Паскаля.</p> <p>Погляди на природу людини та організацію</p>	<p>Знати: особливості формування емпіричного та раціоналістичного напрямків філософії Нового часу; основні концепції філософів того часу, їхній вплив на формування наукової картини світу.</p> <p>Вміти: ідентифікувати специфіку емпіричного та раціоналістичного наукового дослідження; пояснити значення картезіанського повороту, роль декартівського сумніву у пізнанні; розрізнити індуктивний та дедуктивний методи у рецепції представників філософії Нового часу; прослідкувати зміни у релігійному сприйнятті; аналізувати погляди філософів на суспільство.</p>	<p>Опитування, доповіді, дискусії, написання есе, тестування</p>	<p>Опрацювання окремих розділів програми, які не вносяться на лекції</p> <p>Підготовка доповіді.</p>

	<p>суспільного життя в філософії діячів епохи Просвітництва.</p>			<p>Написання есе.</p>
<p>2</p>	<p>Тема 6. Німецька класична філософія та марксизм.</p> <p>Особливості і соціально-культурні передумови німецької класичної філософії.</p> <p>Творчість І. Канта. Структура і рівні пізнання. „Коперніканський” переворот Канта в поясненні природи пізнавальної діяльності. Практичний розум і категоричний імператив.</p> <p>Основні принципи філософської системи Гегеля. Філософія як самосвідомість абсолютної ідеї. Етапи саморозвитку ідеї. Діалектичний метод Гегеля.</p> <p>Антропологізм Л. Фейербаха. Людина як єдиний предмет філософії. Критика релігії. Богобудівництво Фейербаха: філософія майбутнього як “вічна” релігія.</p> <p>Філософські ідеї К. Маркса і Ф. Енгельса. Діалектичний матеріалізм. Науковий комунізм.</p>	<p>Знати: умови формування німецької класичної філософії; понятійний апарат НКФ; базові концепції філософії Канта, Гегеля, Фойербаха, Маркса.</p> <p>Вміти: визначати особливості філософських концепцій представників НКФ; аналізувати розгортання філософських ідей Канта, Гегеля, Фойербаха, Маркса; порівнювати інтерпретацію актуальних для того часу проблем у різних філософів; розрізняти поняття суб’єктивного та об’єктивного ідеалізму; етики Канта; діалектики Гегеля та діалектики Маркса; ідеалізму та матеріалізму; атеїзму Фойербаха; прослідкувати вплив ідей НКФ на формування нової світоглядної картини.</p>		<p>Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 7. Сучасна світова філософія</p> <p>Некласична філософія кінця XIX початку XX століття (А. Шопенгауер, С. К’еркегор). Філософія життя (Ф. Ніцше, А. Бергсон).</p> <p>Феноменологія гуссерліанства. Онтологія людини в екзистенціалізмі (М. Хайдеггер, Ж.-П. Сартр, А. Камю, К. Ясперс). Проблема несвідомого в психоаналізі (З. Фрейд, К. Юнг, Е. Фромм). Еволюція релігійної філософії. Неотомізм, тейярдизм.</p> <p>Філософія лінгвістичного аналізу. Постпозитивізм. Герменевтика як філософія розуміння (Х. Г. Гадамер, П. Рік’ор).</p>	<p>Знати: значення й сутність понять і термінів: «сцієнтизм», «антисцієнтизм», «екзистенція», «есенція», «свідомість», «відчуження», «прагматизм», «редукціонізм»; особливості різних філософських напрямків XX-XXI ст.</p> <p>Вміти: визначати атрибути філософської парадигми у філософії XX ст; формулювати суть становлення некласичного типу раціональності; прослідкувати вплив філософських поглядів екзистенціалізму та філософії життя на формування постмодерного світогляду; аналізувати проблему співвідношення наукового знання та мови в неопозитивізмі, структуралізмі, прагматизмі та герменевтиці.</p>	<p>Опитування, дискусії, написання есе.</p>	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p> <p>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</p>

	Структуралізм як явище філософської думки. Постструктуралізм (“декострукція” Ж. Дерріда).			
2/2	<p>Тема 8. Традиції та особливості розвитку філософської думки в Україні</p> <p>Джерела і особливості філософії Київської Русі. Морально-етичний напрямок у філософії Київської Русі (митрополит Іларіон, моральне повчання В. Мономаха).</p> <p>Гуманістичні та реформаційні ідеї у філософській думці України (кін.ХV – поч. ХVІІ ст.) Філософія України доби Бароко. Києво-Могилянська академія. Філософія Г. Сковороди.</p> <p>Філософія просвітництва і романтизму в Україні. Розробка національної ідеї. Світоглядні уявлення Т. Г. Шевченка. Розвиток академічної філософії к.19 – поч.. 20 ст. Філософія України в ХХІ ст..</p>	<p>Знати: передумови виникнення української філософії; основні характеристики української філософії, провідні філософські концепції; представників філософії України.</p> <p>Вміти: аналізувати відмінність української філософії від світової, визначати варіативність адаптації європейської філософської думки у поглядах українських філософів; виокремлювати концепції української філософії, що стають частиною української національної ідеї; прослідкувати розвиток сучасних філософських напрямків в Україні.</p>	Опитування, дискусії, написання есе, тестування.	<p>Написання есе.</p> <p>Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)</p>
2/2	<p>Тема 9. Онтологія</p> <p>Світ як єдність природної і соціальної реальності. Мікрокосм і макрокосм. Світ і буття. Труднощі в визначенні категорії „буття”. Форми буття людини у світі.</p> <p>Поняття реальності. Об’єктивна і суб’єктивна реальність. Єдність матеріальних систем, руху, простору і часу.</p>	<p>Знати: визначення понять «матерія», «субстанція», «монізм», «дуалізм», «плюралізм», «буття», «об’єктивна реальність», «суб’єктивна реальність»; основні філософські концепції розвитку.</p> <p>Вміти: Аналізувати поняття простору та часу з точки зору релігійного, наукового та філософського тлумачення; розрізняти сутність понять «Буття», «Сущє», «Небуття», знаходити спільне та відмінне у метафізики та теології; порівнювати сучасні концепції буття та класичні.</p>	Опитування, дискусії, розв’язування тестових завдань.	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p> <p>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</p>
2/2	<p>Тема 10: Філософія свідомості</p> <p>Сутнісні виміри людського буття: дух, душа, свідомість, самосвідомість, несвідоме,</p>	<p>Знати: основні поняття теми: «інтенціональність», «рефлексія», «ідеальність», «рефлексія»; структуру несвідомого за Фройдом та Юнгом; сучасні концепції свідомості.</p>	Рольова командна гра.	Підготовка до проведення

Самостійна робота

	<p>духовність.</p> <p>Атрибутивні властивості свідомості: суб'єктивність, ідеальність, інтенціональність, рефлексивність, активність. Свідомість та мова.</p> <p>Свідомість як система. Проблема несвідомого. Абстрагування, цілепокладання та саморегуляція як основні функції свідомості.</p> <p>Свідомість та самосвідомість. Суспільна, масова, індивідуальна свідомість.</p> <p>Структура суспільної свідомості.</p>	<p>Вміти: застосовувати рефлексію, емпатію; відшукувати ознаки «великого обману свідомості»; давати характеристику основним станам свідомості; розрізняти свідомість та мислення; аналізувати основні змінені стани свідомості; співвідносити теорію та практику поданої інформації.</p>		<p>контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 11: Гносеологія</p> <p>Структура пізнавального процесу: суб'єкт, об'єкт, знання. Основні принципи теорії пізнання.</p> <p>Чуттєва і абстрактно-логічна ступені пізнання та їхні форми. Інтуїція.</p> <p>Проблеми істини у філософії. Критерії об'єктивної істини та її властивості.</p> <p>Специфіка наукового пізнання. Методи емпіричного пізнання – спостереження, експеримент, вимірювання. Теоретичні (загальнонаукові) методи пізнання – аналіз і синтез, індукція і дедукція. Моделювання, абстрагування, аналогія.</p> <p>Проблема істини в філософії та науці: історичний і сучасний контекст. Філософські концепції істини. Істина як процес.</p> <p>Наука як соціальний інститут суспільства. особливості сучасної наукової картини світу.</p>	<p>Знати: значення понять і термінів: «емпіричне», «раціоналістичне», «агностицизм», «суб'єктивне», «об'єктивне», «істина»; особливості чуттєвого та раціонального пізнання; основні критерії істини.</p> <p>Вміти: аналізувати основні питання гносеології; розрізняти основні методи емпіричного пізнання; застосовувати основні методи загальнонаукового пізнання: аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, моделювання, абстрагування, аналогію.</p>	<p>Опитування, доповіді, дискусії.</p>	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p> <p>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 12. Проблема людини у філософії</p>	<p>Знати: значення понять і термінів: «антропологія», «антропоморфізм», «антропосоціогенез»;</p>		<p>Підготовка доповіді</p>

	<p>Людина як проблема філософії: історія і сучасність. Проблемність людського буття: есенційні та екзистенційні підходи. Проблема походження людини: філософські, релігійні та наукові підходи. Антропосоціогенез: основні чинники та їх взаємозв'язок</p> <p>Індивід, індивідуальність, особа, особистість.</p> <p>Буття людини як буття можливості. Творчість, свобода, відповідальність як форма реалізації можливісного виміру людського буття.</p> <p>Життя і смерть: вихідна проблема людського буття. Свобода як цінність. Свобода, необхідність, відповідальність.</p>	<p>особливості розвитку людства; відмінність понять «індивід», «особа», «особистість», «індивідуальність»;</p> <p>Вміти: розрізняти есенційні та екзистенційні підходи до визначення людського буття; характеризувати основні концепції походження людини; порівнювати підходи до визначення суті людини у Античності, Середньовіччі, Відродженні, Новому часі; аналізувати людину як індивіда, індивідуальність, особу та особистість; розмірковувати стосовно таких проблем як життя та смерть, любов, свобода, відповідальність, вибір.</p>	<p>Опитування, доповіді, дискусії, тестування.</p>	<p>Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 13: Особа і суспільство</p> <p>Феномен соціального. Суспільство (соціум) як історичний процес і системне утворення. Діяльність як спосіб буття (існування) соціуму. Функції діяльності в житті суспільства і людини.</p> <p>Суспільні відносини як структура і спосіб організації діяльності, їхні функції. Ринкові відносини як універсальний тип соціальних відносин.</p> <p>Інформаційне суспільство і нова утопічна свідомість.</p> <p>Соціальний конфлікт. Держава як головний арбітр у розв'язанні соціальних конфліктів.</p>	<p>Знати: суть понять та термінів: «суспільство», «глобалізація», «глокалізація», «суспільство споживання»; інституційну структуру суспільства; основні теорії суспільства; перспективи розвитку сучасного світу; базові принципи соціальної комунікації; конфліктології.</p> <p>Вміти: характеризувати рушійні сили розвитку суспільства; порівнювати значення поняття «суспільство» ретроспективно, у вченнях філософів минулих століть; усвідомлювати сенс суспільних відносин у сучасному світі; аналізувати явище інформаційного суспільства, розрізняти типи інформаційних маніпуляцій; характеризувати специфіку соціального конфлікту.</p>	<p>Опитування, дискусії, написання есе.</p>	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p> <p>Опрацювання окремих розділів програми, які не вносяться на лекції</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 14. Філософія культури і цивілізації</p> <p>Людиновимірна сутність культури. Культура як інобуття людського духу - добра, істини і краси. Культура, праця, мова – форми символічного</p>	<p>Знати: основні типи філософських теорій культури; поняття «ідентичність», «масова культура», «матеріальна та духовна культура», «маргінальна культура», «контркультура»; особливості розвитку художньої культури; основні підходи до поняття</p>	<p>Опитування, дискусії, написання есе.</p>	<p>Написання есе.</p> <p>Підготовка до</p>

	<p>буття людини. Діалоговий характер культури.</p> <p>Культура і цивілізація. Багатоманітність культур і цивілізацій. Колоподібні і лінійні концепції розвитку цивілізацій. Формаційний і цивілізаційний підходи до розуміння історичного процесу.</p>	<p>«цивілізація».</p> <p>Вміти: характеризувати особливості функціонування предметного буття культури: людського тіла, технічної речі та соціальної організації; порівнювати концепції культури та цивілізації у європейській та українській традиції; аналізувати процес розвитку української культури; давати означення традиційній та техногенній цивілізації, аналізувати прогресивні та регресивні риси цивілізаційного розвитку.</p>		<p>проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 15. Філософія техніки</p> <p>Філософія техніки. Техніка як чинник розвитку сучасної цивілізації. Виявлення техніки в якості онтологічної умови, визначеного засобу і визначеної людської діяльності.</p> <p>Еволюція взаємовідносин між наукою і технікою. Незворотність розвитку техніки.</p> <p>Концепції технократичного детермінізму і антитехнократичні тенденції. Постгуманізм та Трансгуманізм як позиції прийняття техніки. Надтехнології.</p> <p>Життя людини в соцмережі. Інформація та її типи. Інформаційні війни.</p> <p>Філософське осмислення дискусійних питань впливу технічного розвитку на життя сучасної людини.</p>	<p>Знати: закономірності розвитку технологій у соціально-культурному та історичному розрізі; концептуальний зв'язок, який пов'язує основні цивілізаційні кризи та розвиток техніки; базові підходи до розуміння техніки, основні типи надтехнологій та їхньої специфіки</p> <p>Вміти: аналізувати роль техніки у розвитку людства на різних історичних та соціокультурних етапах; розрізняти базові підходи до розуміння техніки; виявляти специфіку впливу розвитку техніки на життя люди, її онтологічну та антропологічну сутність; розрізняти аксіологічний та праксеологічний виміри існування техніки.</p>	<p>Опитування, дискусії, захист проєктів.</p>	<p>Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу</p>
<p>2/2</p>	<p>Тема 16 . Глобальні проблеми сучасності</p> <p>Нерозривність соціальних і природних сторін життя, індивідуального і загальносоціального, національного і загальнолюдського. Римський клуб і його місце в рішенні глобальних проблем.</p> <p>Загроза техногенних катастроф. Біосферні критерії розвитку цивілізацій. Екотехнологія.</p>	<p>Знати: основні джерела глобальних ризиків; суть ризиків природних катастроф, біотехнологій, нанотехнологій, сучасних фізичних експериментів, П, системних криз; поняття непередбачуваних наслідків;</p> <p>Вміти: визначати основні типи глобальних проблем сучасності, їхню природу та особливості розгортання; проводити оцінку ризиків;</p>	<p>Опитування, дискусії, захист проєктів.</p>	<p>Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції</p> <p>Підготовка проєктів.</p>

Нова екологічна свідомість. Соціобіологія: вибудувати гіпотетичні шляхи виходу із них на соціально-філософські проблеми взаємини мікро та макрорівнях; суспільства і природи.

Біополітика. Екософія: морально-естетичний аспект взаємин людини і природи. "Еко-Я". Від панування над природою до співробітництва з усім живим.

Підготовка до проведення контрольних заходів (контрольних робіт, тестування, екзамену)

Літературні джерела

1. Габрусєва Н.В. Проблемно-пошукові завдання з філософії. Тернопіль. 2017. 75с.
2. Габрусєва Н.В. Філософія в поняттях і термінах. Тернопіль. 2013. 73 с.
3. Габрусєва Н.В. Філософія. Методичні вказівки для дистанційного та заочного навчання. Тернопіль. 2012. 73 с.
4. Довгань А.О. Філософія. Лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей. Тернопіль. 2016. 109 с.
5. Етика : Курс лекцій . Навчальний посібник / Малахов В.А. Київ. Либідь, 2001
6. Історія української філософії : Навчальний посібник / Горський В.С. Київ : Наукова думка, 2001
7. Історія філософії : Підручник для вищої школи ; Кремень В.Г., Афанасенко В.С., Волович В.І., Горлач М.І. та ін. Харків. Прапор, 2003
8. Історія філософії : Підручник для студентів вищих закладів освіти / Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Вихідні дані: Київ. Либідь. 2001
9. Короткий термінологічний словник з філософії / укл. Чоп Т.О. Тернопіль. ФОП Паляниця В. А. 2021.
10. Методичні рекомендації та завдання для семінарських занять і самостійної роботи з дисципліни «Філософія» для студентів денної форми навчання ТНТУ / укл. Чоп Т.О. Тернопіль. ФОП Паляниця В. А. 2021. 60 с.
11. Практикум з філософії: Навчальний посібник ; За заг. ред. В.Л.Петрушенка. Львів. Магнолія плюс, 2003
12. Світова деонтологічна думка : Навч.посібник Антологія текстів ; Упорядник А.Довгань. Тернопіль. ПІСІТ, 2003
13. Сучасна зарубіжна соціальна філософія : Хрестоматія ; Упорядник В.Лях. Київ. Либідь. 1996.
14. Сучасна соціальна філософія : Курс лекцій / за ред. Андрущенко В. П. Київ : Генеза. 1996.
15. Філософія : Курс лекцій : Навч. посібник / за ред.. Бичко І. В. Київ : Либідь. 1993.
16. Філософія : Навч. посіб. / за ред. Петрушенко В. Київ : Каравела. 2001.
17. Філософія : Навчальний посібник, лекційний курс для аспірантів технічних спеціальностей (конспективний виклад) / Довгань А.О. Тернопіль. ТНТУ. 2015
18. Філософія : Підруч. / за ред. Горлач М.І. Харків : Консум. 2000.
19. Філософія : Підруч. для студ. вузів / за ред. Заїченко Г.А. Київ : Вища школа. 1995.
20. Філософія. Збірник тестових завдань з філософії / укл. Чоп Т.О. Тернопіль. ФОП Паляниця В. А. 2021.

1. Волянський В. Аксиологія техніки / В. Волянський, Т. Чоп // Збірник тез II Міжнародної наукової конференції молодих учених та студентів „Філософські виміри техніки“. Тернопіль. ТНТУ. 2019. С. 14–15
2. Вступ до метафізики : Навчальний посібник / Гусєв В.І. Київ. Либідь, 2004
3. Історія середньовічної філософії : Навч. посібник / Кондзьолка В.В. Львів. Світ. 2001. 255с.
4. Історія української філософії : Навчальний посібник / Горський В.С. Київ. Наукова думка. 2001. 376 с.
5. Людина та її світогляд: для чого ми живемо, і яке наше місце у світі / Гудінг Д., Леннокс Дж. Під заг. ред. М.А.Жукалюка. Київ. УБТ. 2007. 215 с.
6. Першоджерела комунікативної філософії : Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів / Ситниченко Л. Київ. Либідь. 1996. 315 с.
7. Політична філософія : Підручник ; За ред.Є.М.Суліми. Київ. Знання, 2006.
8. Сеньків К. Людська тілесність у ххІ столітті: рівні трансформації / К. Сеньків, Т. Чоп // Збірник тез II Міжнародної наукової конференції молодих учених та студентів „Філософські виміри техніки“.Тернопіль. ТНТУ. 2019. С. 61–62
9. Українська філософія в іменах. Навчальний посібник / Огородник І.В., Русин М.Ю. Київ. Либідь. 1997. 328 с.
10. Філософія сучасної науки і техніки : Підручник / Семенюк Е.П., Мельник В.П. Львів. Світ, 2006. 183 с.
11. Філософія української ідеї та європейський контекст : Франківський період / Забужко О.С. Київ. Основи, 1993. 156 с.
12. Філософія: Логос, Софія, Розум : Підручник для студ.вищ.навч.закл. / Кремень В.Г., Ільїн В.В. Київ. Книга. 2007. 344 с.
13. Філософія: світ людини : Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів вузів. В.Г.Табачковський, М.О.Булатов, Н.В.Хамітов та ін. Київ. Либідь, 2004. 367 с.
14. Філософський енциклопедичний словник. Київ. Абрис. 2002. 742 с.

Політика курсу

Політика контролю	Семестровий рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за проміжні контрольні роботи для перевірки засвоєння вивченого матеріалу, опитування, письмових контрольних робіт, есе, проєктів, модульних контролів, тестування, складання екзамену.
Політика щодо консультування	Консультації протягом семестру проводяться згідно затвердженого на кафедрі українознавства і філософії графіку на початку навчального семестру.
Політика щодо перескладання	Відпрацювання пропущених занять з поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Перескладання модульного контролю допускається протягом 10 днів. Перескладання заліків та екзамену відбувається в терміни, визначені графіком навчального процесу.
Політика щодо академічної доброчесності	Не порушувати принципи академічної доброчесності (ст. 42 Закону про освіту). Очікується, що робота студента буде самостійною, тобто з власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відповідально ставитися до підготовки письмових контрольних робіт, есе, проєктів, модульних контролів, тестування, екзамену. Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування – за умов дистанційної форми навчання та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням із керівником курсу та деканатом.

Система оцінювання

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів	Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль (залік)	Разом з дисципліни
	90-100	A	відмінно		Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
	82-89	B	дуже добре		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
	75-81	C	добре		15	20		20	20			
	67-74	D	задовільно		Лекції №1-4	Практичне заняття №1	5	Лекції №5-8	Практичне заняття №5	5		
	60-66	E	задовільно			Практичне заняття №2	5		Практичне заняття №6	5		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання			Практичне заняття №3	5		Практичне заняття №7	5		
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Практичне заняття №4	5		Практичне заняття №8	5					
								25	100			

Затверджено рішенням кафедри українознавства і філософії, протокол № 1 від «25» серпня 2021 року

